

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XII. Idem In Concil. a Lateran.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

probandum testis inductus, illud idem deposuit, & adjecit, quod cum deberet eandem literas sigillare, diligenter inspexit, nec eandem clausulam appositam tunc invenit: unde pars altera proponebat, quod cum prædictus B. scienter usus fuerit literis sic falsatis, debeat merito tanquam falsarius omnino repelli. Verum nos attendentes, quod etiam constaret evidenter, quod dicta clausula literis illis fuisset apposita præter conscientiam iudicum prædictorum: quia tamen fides nobis facta non fuit, quod dictus B. illam clausulam apposuerit, vel procuraverit, ut ab alio poneretur: vel etiam, quod scienter usus fuerit literis sic falsatis, ab huiusmodi falsatis objectu eundem duximus absolvendum, maxime cum postquam hoc sibi objectum fuerit, prætermisit penitus uti eis. *Et infra:* Cum igitur per depositiones saltem duorum testium, qui nullatenus reprobati fuerunt, nobis constiterit evidenter, quod concessio Petro facta præcesserit, quamquam propter indignitatem ejusdem P. meruit reprobari, concessionem tamen postmodum Boccando factam, irritam decernimus, & inanem. Quia verò actor, ad quem ipsius succentoriæ donatio spectare proponitur, ut de ipsius g perjurio taceamus, adeò tamen inconstanter se habuit in hoc facto, ut sicut præmissum est, primâ donatione non reprobata, secundam facere attentaret, & dignum sit, ut in eo quis puniatur, in quo visus est h deliquisse, in hoc ejus duximus varietatis inconstantiam puniendam, ut concedendi succentoriam ipsam hac vice nullam habeat facultatem: præsentium vobis auctoritate mandantes, quatenus eandem auctoritate nostra suffulti, sub. ap. ob. personæ idoneæ assignetis.

NOTÆ.

1. a **Turonensi.**] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titul. cap. 4. utrumque Monasterium, tam sancti Martini, quod Galli vocant majus Monasterium, Yepes tom. 1. chron. D. Benedicti, anno Christi 552. c. 14. quam sancti Juliani, est Ordinis D. Benedicti, ut jam notavi in cap. 14. de offic. deleg. & de Metropoli Turonensi nonnulla adduxi in cap. 5. de tempor. ordin.
2. b **Succentoria Pictaviensi.**] Succentoris officium est, absente Cantore, sive Præcantore, de quo in cap. Cleros, §. Præcantor, 21. dist. incipere cantum in choro: quare in aliquibus Ecclesiis appellatur vicecantor, vulgò *Souchantre*, ut referunt Antonius Fabricius in praxi beneficior. tit. de benefic. cum dignit. num. 57. Petrus Gregor. lib. 15. synag. cap. 22. Ferro Manrique de præcedentiis q. 30. in fine, Barboza de canonic. c. 9. num. 17. De Pictaviensi Diocesi nonnulla adduxi in c. 20. de rescript.
- c **Alcatorem.**] De quo crimine quia plura

congesti in can. 79. Concil. Illiber. idem in præsententi non repeto.

d **Usurarium manifestum.**] Quinam manifestus usurarius dicitur, & ejus pœnas exposui in ca. 3. de usuris.

e **Paterere non debent.**] L. infamia 8. Cod. de Decur. lib. 10. l. unic. Cod. de infamibus, eod. lib. l. i. ff. ad leg. Jul. de vi public. l. cum Prator 12. ff. de judiciis, l. reus delatus, ff. de muneribus, l. unic. Cod. de rebus postul. lib. 10. l. 6. tit. 7. par. 7. Faciunt Cicero & Tertul. relati à Cuiac. lib. 1. qq. Papin in l. 8. ff. de postul. plura D. Franc. de Amaya in dicta l. unic. Cod. de infamibus.

f **Falsarius.**] Quia literis falsis utens falsarius creditur, ut probavi in cap. 4. de crimin. falsi.

g **Perjurio.**] Unde privandus erat beneficiis jam obtentis, juxta tradita in cap. 4. de rescript.

h **Deliquisse.**] Cap. nemo, de tempor. ordin. lib. 6. & ita eligens indignum pro ea vice eligendi facultate privatur, c. cum in cunctis 7. de elect. ubi commentarium hujus textus dedi.

CAPUT XII.

Idem In Concil. a Lateran.

Accedentibus ad nos de diversis mundi partibus Episcoporum querelis intelleximus, grandes, & graves quorundam Abbatum excessus, qui suis finibus non contenti, manus ad ea, quæ sunt Episcopalis dignitatis extendunt, de causis b matrimonialibus cognoscendo, injungendo publicas c pœnitentias, concedendo d indulgentiarum literas, & similia præsumendo: unde contingit interdum, quod vilescit Episcopalis auctoritas apud multos. Volentes igitur in his & Episcoporum dignitati, & Abbatum providere saluti, præsentis decreto firmiter prohibemus, ne quis Abbatum ad talia præsumat se extendere, si proprium voluerit periculum evitare, nisi fortè quicquam eorum speciali concessionè, vel aliâ legitimâ causâ super his valeat se tueri.

NOTÆ.

1. a **Lateranensi.**] Ita etiam legitur in quarta collectione, sub hoc titul. cap. unic. & reperitur textus hic in ipso Concilio Lateran. generali celebrato sub Innocentio III. can. 60. de quo nonnulla notavi in cap. 1. de summa Trinit.

b **Matrimonialibus.**] Quorum cognitio spectat jure communi attentò ad Episcopos. Concil. Nicen. 1. can. 51. ibi: *Episcopus uxorem rixosam cum viro in gratiam redire cogat.* Concil. Agath. can. 25. ibi: *Decretum fuit, ut si qui cum uxoribus divortium facere velint, prius apud Provinciales Episcopos*

pos diffidii causas dicant. Concil. Tolet. 12. can. 8. præcipit Episcopis, ut obtent, ne viri cum uxori- bus divortium faciant. Concil. Aurel. 3. can. 10. ibi: Illud etiam adjiciendum credimus, ut in Episcopi discussione consistat, de his qui in civitate sua ac ver- ritorio consistunt, & tali sunt ordinis sociati, incesto nimirum adulterio potius quam conjugio, utrum ignoranter ad illicita conjugia venerint, ac per con- sumaciam qua sunt interdicta præsumperint. Et in novella 1. Alexii Comneni, quæ extat lib. 2. jur. Græco-Rom. statuitur, universa, quæ ad animam spectant, ipsaque adeo matrimonia tam dijudica- si, quam executioni mandari, tam ab Archiepisco- pis, quam Episcopis debere, c. multorum 35. q. 6. cap. auditis, de præscrip. l. 7. tit. 10. part. 4. nam de causis arduis, & magnis magnates quoque, & magni judices judicare debent. l. & non distinguen- dus 32. §. de liberali, ff. de arbitris, l. 2. C. de pedan. judic. l. 1. C. ubi Senatores, Fornerius lib. 2. select. c. 23. Cuiac. lib. 9. observ. cap. 37. Morla in emp. tit. 2. nu. 145. Undè rectè contrà Anguianum tener Valer- ron. de transact. tit. 3. q. 2. n. 68 Rectores Academia- rum Complutensis, & Pincianæ non posse de his causis inter personas studii cognoscere. Circa can- cellarium nostræ Universitatis Salmantinæ certum est, olim de his causis cognovisse, sed jam similem jurisdictionem non exercere, verè refert Pater

Mendo de jure acad. lib. 1. cap. 23. n. 496. Jure ergo communi Episcopi sunt proprii judices causarum matrimonialium, ut doctè probat Filescus in c. 1. de offic. ordin. §. 13. Barbosa de potest. Episcopi alleg. 84. Basilus de matrim. lib. 5. cap. 11. Dixi jure com- muni, quia virtute delegationis etiam inferiores Prælati possunt de causis matrimonialibus cogno- scere, ut pro expositione diversorum jurum nota- vi in cap. 1. ut lue non contest.

c Publicas pœnitentias.] Quas dare, augere, mi- nuere, vel condemnare ad Episcopum specialiter pertinet Concil. Ancyran. can. 5. Arelat. 2. can. 10. Milevit can. 23. Aurel. 4. can. 8. Carthag. can. 46. ubi Balsamon. Nicephorus Charophylax in frag. epist. ad Theodof. quamvis privatam pœnitentiam imponere proprium sit presbyteri pœnitentiarii, c. quæstum 6. cum sequent, de pœnit. & remiss. cap. mensuram 86. de pœnit. dist. 1. cap. tempora 2. 26. quæst. 7. Synodus Merensis can. 10. D. Basilus in Epist. ad Amphylach can. 2. Illustrant Filescus in c. 1. §. 4. de offic. ordin. Landmeter. lib. 2. de Clerico, c. 89. Cironius ad tit. de pœnit. & remiss. De pœniten- tia publica, & solenni plura dabimus in cap. 1. de pœnit.

d Indulgentiarum.] Ut probavimus in cap. pen- ult. de pœnit. ubi de personis, quibus competit facultas concedendi indulgentias agemus.

C A P U T XIII.

Honorius III. P. titulo sanctæ a Pudentiana Presb. Cardin. & Vicario nostro.

Dilectus filius Joannes Sancti Thomæ de b Partitione presbyter exposuit coram no- bis, quod c Rectores fraternitatis urbis ipsum ad revelandum fures, & id quo d fu- per quodam furto sibi tanquam a Sacerdoti fuerat revelatum, vel ad satisfaciendum exinde damnum passo arctare nitentes, in eum, nisi alterum præmissorum infra octo dies efficeret, tulerunt sententiam interdicti. Quia igitur perniciosum esset prædictum Presbyterum sibi taliter credita revelare, ac iterum iniquum cogi ad id, quod non ra- puit, exsolvendum, disc. tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus præfatos Re- ctores coram te conveniens, injungas eisdem, ut à memorati Presbyteri super hoc grava- mine penitus conquiescant.

NOTÆ.

a P. titulo san. Pudentiana.] Petro videlicet Sa- xoni, Anagnino Henrico, qui creatus fuit Cardinalis ab Innocentio III. Anno 1206. ut re- fert Ciaconius in ejus vita, & fuit Vicarius Urbis Romæ; nam licet usque ad tempora Pauli IV. Vi- carii Pontificis tantum essent Episcopi, ut probat Cohel. in not. Cardin. c. 55. tamen Petrus hic fuit Vicarius creatus ab Honorio pro eo tempore, quo ipse Reate permansit, ut probat ipse Cohelius; & ita rectè in præfenti appellatur Vicarius Ponti-

ficus. Titulus sanctæ Pudentianæ, aliàs Pastoris, est unus ex antiquis titulis urbis, ut probat Cohel. ubi supra, cap. 6.

b De partitione.] Legendum est de parione, nam sexta Regio urbis, ubi est templum D. Tho- mæ, appellatur Regio Parionis.

c Rectores.] Qui tempore Honorii III. habebant jurisdictionem delegatam supra Clerum, ut post Abbatem Siculum probat Cironius in præfenti.

d Tanquam Sacerdoti.] In Sacramento pœni- tentiæ, contra sigillum quod servare tenebatur, juxta tradita in cap. 2. de offic. ordin.

C A P U T XIV.

Præposito R. & I. Archidiacono a Sueffion.

Dilecta in Christo filia Abbatisa b Iotren. nobis insinuare curavit, quod cum Pref- byteri, & Clerici Iotrensis Ecclesiæ, Melden. Diœcesis non consueverint proprium habere sigillum, nec sint unum corpus, ita quod Capitulum appelleretur; nihilominus tamen contra voluntatem ipsius Abbatisæ, quæ ipsorum c caput est, & patrona, sigil- lum